

Näringslivsstrategi Lidköping 2022 - 2024

Utkast 2.0

Sammanfattning

Näringslivsstrategin är ett politiskt styrdokument som i första hand syftar till att leda och styra arbetet i kommunens förvaltning och bolag. Genom att kroka arm och arbeta tillsammans kan dock näringslivets organisationer och kommunorganisationen åstadkomma mycket mer kommande tre år, och strategin ger därför även förslag på insatser för näringslivet, respektive näringsliv och kommun tillsammans.

De kommande årens insatser är uppdelade i sex strategiska områden:

- Förnyelsekraft
- Attraktivitet
- Kompetensförsörjning
- Inkluderande klimat
- Infrastruktur och tillgänglighet
- Mark och fysisk planering

Områdena har alla en kommunal rådighet, och en koppling till de fyra långsiktiga regionala prioriteringarna; stärka innovationskraften, bygga kompetens, öka inkluderingen och knyta samman Västra Götaland. Genom att koncentrera det näringslivsstrategiska arbetet till dessa områden under kommande år bedöms Lidköping kunna utvecklas både som kommun och som ett av naven i Västra Götalands utveckling.

Effekterna av arbetet med näringslivsutveckling ska 2025 vara ett **livfullt Lidköping med ett livskraftigt näringsliv** genom att:

- Höja nivån av tillit, delaktighet och gemensam framdrift från både näringsidkare och invånare genom ett långsiktigt och transparent arbetssätt
- Möjliggöra fortsatt tillväxt och förnyelsekraft genom att arbeta för att branschbredden kompletteras av ett eller ett fåtal kluster
- Förbättra tillgången till kompetens genom utökade samarbeten i det livslånga lärandet, samt utveckling och kommunikation av Lidköping som arbetsmarknad och bostadsort

Indikatorer och nyckeltal kommer att tas fram för att årligen kunna följa utvecklingen av arbetet kopplat till de önskade effekterna.

På längre sikt ska näringslivsarbetet även bidra till Lidköpings vision om att vara en hållbar och välkomnande kommun, samt till de långsiktiga kommunala målen om att bli 45 000 invånare, en dubblad besöksnäring samt arbete inom räckhåll. Näringslivsarbetet ska även bidra till Västra Götalands vision om det goda livet, det långsiktiga målet om att bli ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle, samt de fyra tidigare nämnda långsiktiga regionala prioriteringarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1 Inledning	4
2 Omvärldsanalys – Lidköping i ett regionalt perspektiv	5
3 Långsiktiga mål och inriktningar	7
3.1 Lidköpings vision och mål för 2030.....	7
3.2 Lidköpings utveckling i ett Skaraborgsperspektiv	8
3.3 Lidköpings utveckling i ett regionalt perspektiv	9
3.3.1 Stärka innovationskraften.....	9
3.3.2 Bygga kompetens	10
3.3.3 Öka inkluderingen	11
3.3.4 Knyta samman Västra Götaland.....	11
4 Strategi för perioden 2022 – 2024	13
4.1 Strategiska områden 2022 – 2024 för att uppnå långsiktiga mål och prioriteringar	13
4.2 Effekter av arbetet 2025	13
4.3 Insatser per strategiskt område för att uppnå önskade effekter	14
4.3.1 Förnyelsekraft	15
4.3.2 Attraktivitet	15
4.3.3 Kompetensförsörjning	16
4.3.4 Inkluderande klimat	17
4.3.5 Infrastruktur och tillgänglighet.....	18
4.3.6 Mark och fysisk planering.....	19
5 Referenslista.....	20

1 Inledning

Med Näringslivsstrategin 2022 - 2024 tar Lidköpings kommun ett nytt steg i arbetet med kommunens utveckling. Strategin ger kommunorganisationens förvaltning och bolag ett gemensamt verktyg för ledning och styrning, med näringslivsutveckling som gemensam nämnare. Strategin är även tänkt att fungera som en vägvisare för det gemensamma utvecklingsarbetet mellan kommunorganisation och näringsliv, och tydliggör därför både hur näringslivet kan bidra i utvecklingen, och det vi kan uppnå kommande år om vi krokar arm och arbetar tillsammans.

Näringslivsstrategin innebär också ett första steg i att tydligt koppla ihop den kommunala utvecklingen med utvecklingen i Skaraborg och Västra Götaland. Näringslivsstrategin utgår från både de kommunala och regionala visionerna och målen, och planen är att strategin vid nästa revidering år 2024 ska byta namn till "Tillväxt- och utvecklingsstrategi för Lidköpings kommun" och då ta ett bredare grepp om alla de frågor som skapar förutsättningar för omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Vad är då Lidköpings främsta styrkor ur ett näringslivsperspektiv – vad definierar oss och särskiljer oss från andra platser? Tre saker som står ut både när andra beskriver oss och när vi berättar om oss själva är det geografiska lägets fördelar och potential, invånarnas stolthet och drivkraft, samt företagandets bredd och historia. Vår historia och våra specifika styrkor ska användas till att fortsätta utvecklas, om vi stannar upp är det som stärker oss idag snart förlegat.

Tiden vi lever i är unik i sin snabbriklighet och redan under de tre år som denna strategi sätter i fokus kommer det att hända saker som vi idag inte ens kan föreställa oss. Tittar vi framåt mot 2030 som den långsiktiga inriktningen i strategin fokuserar på kommer vårt samhälle och vårt näringsliv att vara än mer förändrat. Trots att vi inte vet exakt vad som kommer att hända kan vi tillsammans ta oss an det som möter oss med ett gemensamt och fastslaget arbetssätt. Kommunens organisation och styrning måste spegla och mötas av utvecklingen inom näringsliv och teknik, utvecklingen går för snabbt och ställer för höga krav för att kunna ske i separata stuprör.

Vi har en potential att utveckla vårt läge och koppla an mer till både Skövde, Trollhättan och Göteborg, såväl fysiskt som digitalt. Vi har en potential i att beteendemässigt öppna upp för ännu mer dialog, samarbeten och gemensam utveckling. Vi har en potential i att tankemässigt förflytta oss från att vara en stor småstad till en liten storstad.

Vi är redan kända för vår stolthet, och för vår förmåga till framåtanda och entreprenörskap. Nu ska vi komplettera dessa förmågor med att medvetet och strukturerat blicka utåt och bygga inifrån, och på så vis stärka både vår kommun och vårt näringsliv.

2 Omvärldsanalys – Lidköping i ett regionalt perspektiv

Lidköping är Skaraborgs näst största kommun och även en av de tio största kommunerna i Västra Götaland. Det som händer i Lidköping påverkar därför andra samtidigt som vi hela tiden påverkas av händelser i omvärlden, och vi behöver se oss som en del av en större helhet. Det är därför av vikt att sätta kommunen i ett regionalt och delregionalt perspektiv.

Västra Götaland har 1,7 miljoner invånare i 49 kommuner vilket innebär Sveriges näst största län befolkningsmässigt. De närmaste 20 åren förväntas befolkningen öka med 9 procent i regionen som helhet, men samtidigt minska i 20 av regionens kommuner. Den västsvenska ekonomin drivs i hög grad av tillverkningsindustrin, en industri som påverkas av ett nationellt branschriktat klimatarbete med tuffa målformuleringar.

Utbildningsnivån i regionen har ökat kraftigt sedan år 2000, med nästan 50 procent fler invånare med eftergymnasial utbildning, men skillnaden inom regionen är stor. Lidköping ligger ungefär i mitten av regionens kommuner, och Campus Västra Skaraborg har de senaste åren spelat en viktig roll för både kommunen och delregionen i utmaningen med att höja utbildningsnivån. Sysselsättningsgraden är lite högre i Västra Götaland jämfört med Sverige som helhet, och har börjat öka igen efter de inledande verkningar som pandemin gav under 2020. Andelen arbetslösa är dock fortfarande högre än före pandemin. Även sett till arbetslöshet ligger Lidköping i mittenskiktet av regionens kommuner. En utmaning för både regionen och landet som helhet är att andelen långtidsarbetslösa har ökat och att antalet människor som riskerar att hamna utanför utvecklingen i samhället därmed har blivit fler.

Restriktionerna under pandemin har även förändrat res- och arbetsmönster på så sätt att andelen resor med kollektivtrafiken minskat och andelen med bil, cykel och gång ökat. Undersökningar på en vilja att framåt arbeta hemma i högre utsträckning än tidigare, många anger 2–3 dagars hemarbete per vecka. Utifrån SCB:s sysselsättningsstatistik är en rimlig bedömning att andelen som har möjlighet att distansarbeta är mellan 25 och 30 % för hela Västra Götaland, högst andel finns hos högutbildade.

Skaraborg är en av Västra Götalands fyra delregioner, och har när detta skrivs 2021, 267 000 invånare. Till skillnad från övriga delregioner i Västra Götaland, och regionen i stort, är Skaraborg inte helt beroende av en eller ett fåtal större kommuner utan är i stället att betrakta som en nätverksstad, där kommunerna tillsammans bildar helhet och bidrar till utveckling. Skaraborg är på väg att bli Sveriges fjärde största arbetsmarknadsregion med ett differentierat näringsliv och många företag som är ledande inom sina branscher. Kombinationen av bolagens tillväxtfokus och långsiktig hållbarhet gör Skaraborg till en spännande framtidsregion.

Det finns ungefär 120 000 arbetstillfällen i Skaraborg. De branscher som är specifikt starka för Skaraborgsregionen i jämförelse med andra delar av landet är

livsmedelsproduktion (främst i primärled), möbler, inredning och design, sten- och mineralullsindustri/akustik, motorer och drivlinor samt ett framväxande IT-kluster med fokus på spelutveckling och finansteknik. Dessutom finns Försvarsmakten med Sveriges största samlade resurser för militära insatser i Skaraborg.

En trend som påverkar Skaraborg och även andra delar av Sverige är nyindustrialiseringen där flera stora industrietableringar i Skaraborg för närvarande diskuteras och planeras. Om de blir verklighet kommer det påverka utvecklingen i flertalet kommuner i Skaraborg, sett till allt från inflyttning till kompetensförsörjning.

Lidköping präglas av ett stort antal små och medelstora företag inom en bredd av branscher. Totalt finns det cirka 4700 företag i kommunen. Mångfalden inom företagandet är en positiv faktor för tillväxt och skapar även en mindre sårbarhet för konjunktursvängningar och större omvärldshändelser. Andelen företag som drivs av kvinnor är dock lägre i Lidköping jämfört med regionen som helhet; cirka 23 procent jämfört med regionens cirka 25 procent. Företagen har generellt en hög kreditvärdighet och den stora majoriteten av företag tog sig igenom pandemins inledande verkningar, även om antalet konkurser ökade under 2020 – främst inom bygg och handel.

Industri och partihandel skapar många arbetstillfällen och totalt finns cirka 170 industriföretag inom olika branscher med tyngdpunkt på tre kluster: maskinbyggare, plasttillverkare och livsmedelsproducenter. Flera företag intar också ledande positioner inom sina respektive områden. I jämförelse med Skaraborg som helhet har Lidköping även en hög andel anställda inom kultur, fritid och nöjen.

Lidköping ligger geografisk nästan i mitten mellan de tre huvudstadsregionerna Stockholm-Oslo-Köpenhamn, i vad som lokalt har kommit att kallas för Scandinavian Trade Triangle. Vänern är EU's största insjö och skapar värden för kommunen inom allt från logistik till besöksnäring. Hamnen har alltid varit av betydelse för Lidköpings utveckling, och den närhet till Göteborg och världen finns via vattenvägen gör även att rederierna är en framträdande bransch i kommunen.

FN:s organ Unesco utnämnde Vänerskärgården med Kinnekulle till biosfärområde år 2010. Området omfattar stora delar av de tre kommunerna Lidköping, Götene och Mariestad. Biosfärområden är platser där man kan testa olika metoder för hållbar utveckling. Insatserna ska gynna naturvård, samhällsutveckling, utbildning och forskning.

3 Långsiktiga mål och inriktningar

Det arbete som görs kopplat till näringslivsutveckling ska även bidra till att utveckla kommunen som helhet. I den övergripande kommunala utvecklingen är det viktigt att Lidköping samtidigt är en del av den långsiktiga omställning som Västra Götaland som helhet står inför, och att såväl kommunorganisation som näringsliv tar ansvar för att vår utveckling som kommun även gynnar våra grannkommuner i Skaraborg. Som ramverk för näringslivsstrategin 2022 - 2024 används därför de befintliga mål och långsiktiga prioriteringar på kommunal, delregional och regional nivå som alla sträcker sig till 2030. I tillägg till dessa mål och prioriteringar förhåller sig strategin även till andra övergripande styrdokument såsom till exempel den fördjupade översiktsplanen (FÖP), hållbarhetsprogrammet och digitaliseringsprogrammet.

I nästa uppdatering av strategin är planen att utvidga perspektivet från näringslivsutveckling till ett bredare perspektiv av hållbar och konkurrenskraftig tillväxt och utveckling för Lidköping. Därför beskriver strategin redan nu hur Lidköping ska bidra till de regionala prioriteringarna för 2030, även om dessa prioriteringar omfattar en större bredd av insatser och utvecklingsområden än vad näringslivsutveckling normalt gör.

3.1 Lidköpings vision och mål för 2030

Lidköpings långsiktiga mål för kommunens utveckling utgår ifrån visionen om Lidköping som en välkomnande och hållbar kommun. Den långsiktiga riktningen för att steg för steg röra sig mot denna vision har konkretiserats genom tre långsiktiga mål:

- Lidköping 2030 – Erkänt god livskvalitet, hälsosam miljö och bra service för alla gör att fler flyttar till Lidköping och vi är minst 45 000 Lidköpingsbor.
- Lidköping 2030 – Lidköping är en mötesplats som har fördubblat antalet besökare.
- Lidköping 2030 – Det ska finnas jobb inom räckhåll för alla som vill bo i Lidköping och kommunikationer till och från Lidköping så man kan ta sig till och från utbildning och arbete.

Kommunorganisationen står inför många utmaningar de kommande åren i arbetet med att möta visionen och skapa ett hållbart och välkomnande samhälle. Detta på grund av kombinationen av ökade krav från medborgarna, samt växande sociala, ekonomiska och miljömässiga utmaningar. För att lösa dessa utmaningar växer betydelsen av att samverka och samarbeta med andra aktörer. I näringslivsarbetet blir det därför viktigt att skapa nya konstellationer i syfte att bredda dialogen och hitta nya samarbetsformer med näringslivet och andra aktörer kopplade till näringslivsutveckling, innovation och hållbarhet.

Målet om att bli en växande kommun bygger på att invånarna trivs. I den senaste medborgarundersökningen ger medborgarna ett mycket gott betyg, baserat på till exempel upplevelsen av trygghet, samt kvalitet på förskola och äldreomsorg. Kommunens befolkning beräknas enligt senaste prognos att fortsätta öka och 2030 bedöms det bo cirka 42 500 personer i Lidköpings kommun. För att överträffa prognosen och möta kommunens egna mål behöver ungefär 200 bostäder byggas varje år. Detta är ett centralt område i den kommande fördjupade översiktsplanen, som syftar till att stärka Lidköping som besöksort, arbetsort och bostadsort.

Utifrån målet om att fördubbla antalet besökare är det viktigt att fortsatt erbjuda en bredd av evenemang och en mix av intressanta besöksmål. Även en livskraftig handel spelar en viktig roll i hur kommunen uppfattas både av tillfälliga besökare och av Lidköpingsbor. Det ökar attraktionskraften, livskvaliteten och skapar stolthet hos invånarna. Större evenemang ger tillfällen att positionera Lidköping så att fler besökare och företag upptäcker vår stad. Det bidrar till kommunens utveckling, ger arbetstillfällen, fler invånare och långsiktiga positiva samhällsekonomiska effekter. Pandemin skapade stora utmaningar för branschen, och möjligheten till en snabb återhämtning blir av stor vikt, särskilt då besöksnäringens företag även har en viktig roll för att inkludera såväl unga som nyanlända på arbetsmarknaden.

För att uppnå målet om jobb inom räckhåll arbetar kommunorganisationen redan idag både på delregionala och regionala arenor. Här pågår även ett samarbete i arbetsmarknadsregionen i syfte att underlätta kommunikationer och pendling mellan orterna.

Näringslivsutvecklingen påverkar möjligheten att nå visionen såväl som de tre målen. Särskilt viktigt är det att det dagliga arbetet präglas av en hög servicenivå med tydlighet, positiv attityd och förståelse för företagens villkor och att myndighetshanteringen sker på ett snabbt, professionellt och rättssäkert sätt.

3.2 Lidköpings utveckling i ett Skaraborgsperspektiv

De 15 kommunerna inom Skaraborgs kommunalförbund arbetar gemensamt med att ta fram en delregional utvecklingsstrategi med sikte på 2030. Där finns gemensamma mål, samverkansområden och insatser som tillsammans ska göra delregionen till en attraktiv region för invånare och näringsliv med en smidig vardag. Detta innebär till exempel mål som att vara en gemensam arbetsmarknadsregion och att tillsammans skapa en befolkningstillväxt.

Skaraborg ska år 2030 vara globalt konkurrenskraftigt, där utbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå möter behoven för ett arbetsliv i omställning. Skaraborg ska även år 2030 vara etablerat som en industriregion i världsklass där befintliga företag är framgångsrika och nya företag etablerar sig samt dit människor flyttar till.

Lidköping är Skaraborgs näst största kommun och vår egen utveckling inom befolkningstillväxt, kompetensförsörjning och omställning kommer att vara av stor vikt för delregionens möjligheter att möta uppsatta mål.

3.3 Lidköpings utveckling i ett regionalt perspektiv

Våren 2021 antogs den långsiktiga regionala utvecklingsstrategin (RUS) som med utgångspunkt i Västra Götalands vision om ”det goda livet” beskriver mål och prioriteringar för att möjliggöra den omställning som behöver ske med fokus på de områden där olika organisationer som kommuner, myndigheter, företag och akademi etc behöver arbeta tillsammans med regionorganisationen för att uppnå förändring. Det övergripande målet är ”*Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle*”. Detta samhälle ska enligt målsättningen karaktäriseras av att det är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet, samt fossiloberoende och cirkulärt.

För att uppnå denna omställning har fyra långsiktiga prioriteringar lyfts fram för att beskriva de viktigaste områden för gemensamma insatser. Dessa är att ***stärka innovationskraften, bygga kompetens, öka inkluderingen och knyta samman Västra Götaland***.

Lidköping kommer som en av regionens största kommuner att ta sin roll i att arbeta för de regionala målen och prioriteringarna, och kommunens Hållbarhetsprogram är ett viktigt verktyg för det omställningsarbetet. En långsiktig näringslivsutveckling är också ett centralt verktyg för att uppnå förändring. Nedan beskrivs därför de fyra långsiktiga prioriteringarna ur ett Lidköpingsperspektiv med fokus på näringslivsutveckling:

3.3.1 Stärka innovationskraften

Entreprenörskapet och förnyelsekraften är en del av vår kultur och går genom generationer. Arvet och kulturen gör det unga entreprenörskapet till en lokal styrka att se och utveckla vidare, men det kommer samtidigt att krävas ytterligare arbete med att locka och underlätta för familjeföretag att växa och ta in extern kompetens.

På senare år har orosmoln kopplat till förnyelsekraften blivit mer synliga, till exempel gällande huruvida företagen är redo för den omställning som kommer att krävas av en hel del branscher framåt. Andra långsiktiga utmaningar som Lidköping står inför är avsaknad av tillgång till investerarnätverk för tillväxtbolag och att bredden på företag behöver kompletteras med en eller flera tydliga spetsar för att profilera Lidköping och möjliggöra kluster. Möjliga spetsar skulle till exempel kunna vara kulturella och kreativa näringar, besöksnäringen, livsmedelsproduktion och -förädling, samt biobaserade material. Genom tydliga spetsar skulle både nationella och internationella företag enklare lockas till att

utveckla och utöka sin verksamhet i Lidköping, till exempel kopplat till nya hållbara livsmedelsprodukter.

Både kommunorganisation och näringsliv behöver arbeta långsiktigt med att fortsätta knyta ihop såväl företag som kompetenser via nätverk och samarbeten med olika innovationsaktörer som högskolorna, regionens science parks och Ung Företagsamhet. Vi behöver även vidareutveckla samarbetet med innovationsstödssystemets aktörer såsom Almi, Connect Väst, IDC, Nyföretagarcentrum etc.

Genom att jobba ännu mer med gemensamma nätverk och arenor kan kompetenser och idéer utvecklas tillsammans, och den relativt lilla kommunens utmaning med att skapa kluster kan motverkas genom att se längre än till kommungränser när nätverken byggs och utvecklas. Även mellan olika företag och branscher i näringslivet finns vinster i att förståelsen och samarbetet ökar för att åstadkomma gemensam utveckling snarare än att konkurrera internt.

3.3.2 Bygga kompetens

Utbildningskedjan och dess kopplingar gentemot näringslivet är central för vår utveckling, både idag och framåt. Att ha Sveriges tredje största gymnasieskola ger möjligheter både sett till bredd av program, men även i att locka en bredd av elever som i nästa steg kan utgöra viktig kompetens för näringslivet. Eftersom näringslivet i sin tur har en bredd av branscher så underlättas praktikplatser och andra samarbeten.

På både kort och lång sikt behöver denna kedja både stärkas, och förlängas till att både börja tidigare och fortsätta livet igenom. Från att se och fånga upp elever med utmaningar tidigt och även tidigt understödja elevernas entreprenörskap, via vikten av bredd av utbildningsalternativ för attraktivitet och näringslivsutveckling, till vikten av att se hela kedjan av utbildningar i kommunen och närområdet för att möjliggöra ett livslångt lärande. Både kommunorganisation och näringsliv behöver även bli ännu bättre på att tänka på kort och lång sikt samtidigt. Den långa sikten är viktigt eftersom ledtiderna är långa när nya fördjupade kompetenser krävs via gymnasium och högskola, och denna långsiktiga planering behöver därför kompletteras med snabba och mer kortsiktiga lösningar för den kompetensutveckling som krävs här och nu. Arbetet med att en större andel av Lidköpings invånare ska ha fullföljda studier påverkar givetvis även den regionala långsiktiga prioriteringen om ökad inkludering som beskrivs i nästa stycke.

Kombinationen av kvalitet i både jobb och boende är viktig, framförallt för de yngre generationerna och därför ska Lidköping fortsätta utveckla de styrkor kommunen har sett till kombinationen av attraktiva livsmiljöer och bredd av arbetsplatser för att på så sätt underlätta kompetensförsörjningen. Även möjligheten till pendling och kollektivt resande är viktiga långsiktiga värden, tillsammans med familjevärden som förskola, skola, sjukhus och fritidsaktiviteter.

3.3.3 Öka inkluderingen

Det långsiktiga arbetet med att inkludera alla invånare i samhällsutvecklingen innebär att skapa förutsättningar för ett jämlikt och jämställt samhälle, genom likvärdiga förutsättningar och en övergripande målsättning om att ingen ska lämnas utanför utvecklingen. Ett socialt hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Samtidigt som vi blir fler invånare och besökare ska vi bibehålla eller förbättra vår livsmiljö och livskvalitet. Det ställer krav på att vi planerar för ett sammanhållet och hållbart samhälle avseende den sociala, ekonomiska samt miljömässiga dimensionen.

För Lidköpings del handlar detta arbete ur ett näringslivsperspektiv om både hårda och mjuka värden. Inom hårda värden finns till exempel vikten av att inkludera hela kommunen i den utveckling som sker genom utbyggnad av bredband, elnät och VA-nät, där flaskhalsarna idag främst finns på landsbygden.

Arbetet med de mjuka värdena syftar framförallt till en utvecklad förståelse, dialog och delaktighet mellan kommun, näringsidkare och invånare. Exempel på vad detta kan innebära är att både näringsidkare och invånare får en ökad förståelse för och intresse av de demokratiska processerna. Det innebär också att kommunorganisationens anställda i större utsträckning ser sin roll som möjliggörare för såväl att förenkla vardagen som att förverkliga drömmar för både näringsidkare och invånare. Likvärdighet, rättssäkerhet och långsiktighet blir viktiga ledord för att säkerställa att alla invånare kan bidra till Lidköpings utveckling, oavsett kön, etnicitet eller andra bakgrundsfaktorer.

En utmaning som behöver hanteras är upplevelsen av att det kan vara svårt att komma in i en stad av Lidköpings storlek eftersom många relationer byggs redan tidigt, och att detta påverkar både arbetsliv och privatliv. Då inflyttning är viktigt för allt från tillväxtmål till näringslivets kompetensbehov förnyelsekraft måste kommunorganisation, näringsliv och föreningsliv ta ett gemensamt ansvar för att de som väljer att flytta hit och de talanger som kommer till kommunen och Skaraborg via Campus Västra Skaraborg och Högskolan i Skövde stannar kvar och blir en del av alla de nätverk och vänskapsband som är en av Lidköpings stora styrkor.

3.3.4 Knyta samman Västra Götaland

Som en viktig nod i nätverksstaden Skaraborg, och som en central men samtidigt på vissa sätt perifer del av Västra Götaland är olika former av infrastruktur och mobilitetslösningar några av Lidköpings mest angelägna framtidsfrågor. Vår bredd av infrastruktur i form av hamnen, järnvägen, flygplatsen, och vägnäten är en styrka att både se värdet av, och att fortsätta utveckla framåt. Samtidigt finns det orosmoment kopplat till infrastruktur såsom en minskad kollektivtrafik som idag inte heller planeras utifrån besöksnäringens behov, och att järnvägsflödet mellan Stockholm och Göteborg förmodligen flyttas från Skövde till Jönköping i

och med den planerade höghastighetsjärnvägen. Kommunorganisationens rådighet är samtidigt begränsad i dessa frågor som framförallt avgörs på regional och statlig nivå, och därför är det extra viktigt att kommun och näringsliv arbetar gemensamt i dessa frågor, för att få en starkare röst och större förändringskraft.

Vår långsiktiga utvecklingsriktning bör präglas av att nyttja de olika infrastrukturformerna för att knyta oss närmare viktiga större städer omkring oss. Vattenvägen mot Göteborg, järnvägen mot Mariestad, och vägburna transporter och kollektivtrafik mot Skövde och Trollhättan. I denna utveckling får inte kommungränsen blir en administrativ gräns som skapar onödiga hinder.

Det regionala och delregionala perspektivet är viktigt att ha med sig för både kommun och näringsliv. Genom att tillsammans göra våra röster hörda i regionala sammanhang och ta del av regionala resurser och stödstrukturer kan kommunorganisation och näringsliv tillsammans underlätta den utveckling och omställning som vi står inför. Att ha ett större perspektiv än det kommunala betyder även att Lidköping ska fortsätta sitt samarbete och samverka med grannkommunerna. Inom områden som besöksnäring, livsmedelsproduktion, upphandling och räddningstjänst har arbetssättet redan idag börjat suddas ut kommungränserna för att i stället tänka "nätverksstad" och tillsammans, och denna utveckling behöver fortsätta och breddas till fler områden.

4 Strategi för perioden 2022 – 2024

Lidköpings framtida strategier för tillväxt och utveckling är tänkta att omfatta fyra år och omarbetas mitt i mandatperioderna. På detta sätt följer strategierna även Regionens fyraåriga kraftsamlingar och kan anpassas efter dem. För att kunna löpa på detta sätt framåt blir denna första näringslivsstrategi treårig och sträcker sig fram till och med 2024.

De fyra regionala kraftsamlingar som för närvarande gäller och som strategin kan hämta genomförandekraft från i form av finansiering och andra resurser är elektrifiering, digitalisering, cirkulära affärsmodeller och fullföljda studier.

Strategin kompletteras årligen av en handlingsplan som konkret beskriver vad strategin ger för aktiviteter och åtaganden det aktuella året. Handlingsplanen följs även upp och kommuniceras årligen.

4.1 Strategiska områden 2022 – 2024 för att uppnå långsiktiga mål och prioriteringar

Med ambitionen att verka för Lidköpings vision och långsiktiga mål, i kombination med målen som Skaraborg och Västra Götaland strävar mot, har sex strategiska områden identifierats för de kommande årens näringslivsarbete:

- Förnyelsekraft
- Attraktivitet
- Kompetensförsörjning
- Inkluderande klimat
- Infrastruktur och tillgänglighet
- Mark och fysisk planering

Områdena har alla en kommunal rådighet, och en koppling till de fyra långsiktiga regionala prioriteringarna. Genom att koncentrera det näringslivsstrategiska arbetet till dessa områden under kommande år bedöms Lidköping kunna utvecklas både som kommun och som ett av naven i Västra Götalands utveckling.

4.2 Effekter av arbetet 2025

De sex strategiska områdena strävar alla mot att uppnå tre övergripande effektmål. Effekterna anses vara möjliga att uppnå till år 2025, och ska gynna utvecklingen för kommunen som helhet – det vill säga såväl näringsliv som invånare och besökare.

Effekterna av arbetet med näringslivsutveckling ska år 2025 vara ett **livfullt Lidköping med ett livskraftigt näringsliv** genom att:

- Höja nivån av tillit, delaktighet och gemensam framdrift från både näringsidkare och invånare genom ett långsiktigt och transparent arbetssätt

- Möjliggöra fortsatt tillväxt och förnyelsekraft genom att arbeta för att branscbredden kompletteras av ett eller ett fåtal kluster
- Förbättra tillgången till kompetens genom utökade samarbeten i det livslånga lärandet, samt utveckling och kommunikation av Lidköping som arbetsmarknad och bostadsort

Indikatorer och nyckeltal kommer att tas fram för att årligen kunna följa utvecklingen av arbetet kopplat till de önskade effekterna. Svenskt Näringslivs kommunranking, tillsammans med andra branschmätningar och kvalitetsindex kommer också att ge årliga indikationer på utvecklingen.

Figur 1: Sammanfattande modell över kopplingarna från vision och mål ned till insatsområden och effekter

4.3 Insatser per strategiskt område för att uppnå önskade effekter

Beskrivningen av insatserna inom de sex strategiska områdena följer alla samma grundstruktur. Då strategin är ett politiskt styrdokument som ska användas för ledning och styrning av den kommunala förvaltningen och de kommunala bolagen sätts fokus på vad kommunorganisationen ska åstadkomma under de kommande tre åren. I stora drag handlar dessa förändringar framför allt om förändrat arbetssätt kopplat till lyhördhet, kommunikation, delaktiggörande och arbete över organisatoriska gränser. Det gränsöverskridande arbetet ska ske både internt och kopplat till utökade samarbeten med kommunalförbund, region, högskolor, innovationsaktörer etc.

Den stora kraften i arbetet uppnås dock om vi tillsammans, näringsliv och kommun lyckas kroka arm och i högre grad än idag samarbeta, med gemensamma spelregler och mot gemensamma mål. Därför föreslås även insatser för näringslivets organisationer inom varje område, samt insatser som kommun och näringsliv skulle kunna åstadkomma genom att arbeta tillsammans.

4.3.1 Förnyelsekraft

För att verka för Västra Götalands prioritering om att stärka innovationskraften, Lidköpings vision om hållbar kommun, samt regionens mål om att bli ett föredöme inom omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle är förmågan att tänka och göra nytt centralt de kommande åren.

Denna förnyelsekraft börjar i varje organisation men behöver även gå över både organisationsgränser och kommungränser. Det finns inget annat sätt än tillsammans att möta de samhällsutmaningar och den snabba utvecklingstakt som världen står inför. Kommunorganisationen kan till exempel i större utsträckning än i dag stötta och samverka med näringslivet för att ta vara på de utvecklingsmöjligheter som finns inom hållbarhetsområdet, exempelvis inom industriell och urban symbios.

För att kunna höja takten krävs prioritering. Denna prioritering möjliggörs genom att komplettera branschbredden med ett mindre antal prioriterade spetsar/kluster, samt att särskilt värna och utveckla det unga företagandet som är en del av Lidköpings arv och kultur.

Lidköpings kommun kommer 2022 - 2024 att ta ansvar för att:

Prioritera sitt näringslivsstödjande arbete utifrån ett fåtal, tillsammans med näringslivet utvalda kluster, och därmed möjliggöra skapandet av spetsar som komplement till dagens branschbredd.

Understödja ungt entreprenörskap genom satsningar på UF-företagande och andra liknande tidiga insatser.

Näringslivets organisationer kan understödja förändringen genom att:

I samarbete och dialog med kommunorganisationen underlätta förnyelsekraft och entreprenörskap genom till exempel prao-platser, praktikplatser, fadderverksamhet, mentorskapsprogram, samt rekrytering av nytutexaminerade från Campus Västra Skaraborg och högskolor.

Tillsammans kan vi åstadkomma:

Ett mer uppkopplat arbetssätt gentemot vår omvärld, med både fysiska och digitala noder och arenor som underlättar klusterbyggande och samverkan med innovationsaktörer som högskolor, science parks och finansiärer.

4.3.2 Attraktivitet

Västra Götalands vision är att erbjuda ”det goda livet”, ett liv som finns i här i Lidköping redan idag och som målet för kommunen är att många fler ska bli en del av framåt. Såväl kommunen som Skaraborg har tillväxtmål för sin befolkning, och nya invånare skapar även grund för såväl förnyelsekraft som kompetensförsörjning. Därför sätts attraktiviteten för nya och befintliga invånare i fokus de kommande tre åren.

Det kommunövergripande arbetet med att stärka Lidköping och Skaraborg som destinationer har redan påbörjat och är fortsatt prioriterat. Nu är det dags att komplettera detta arbete med att gemensamt stärka och kommunicera vår attraktivitet som boendekommun, för såväl befintliga invånare som för de 4 500 nya invånare som Lidköping ska välkomna fram till år 2030. Detta arbete handlar om att synliggöra branschbredd och jobb till medflyttande, att bevara och utveckla vår attraktiva stadskärna, samt att erbjuda goda lärmiljöer inom förskola och skola. För att samtidigt underlätta för Skaraborg som helhet att växa kommer arbetet att kräva såväl helhetstänk som nyttjande av delregionala resurser såsom inflyttarservice.

Lidköpings kommun kommer 2022 – 2024 att ta ansvar för att:

Marknadsföra Lidköping som en hållbar och välkomnande boendekommun genom tillsammans med näringslivet identifierade styrkor och attraktionsvärden.

Prioritera etableringar utifrån den attraktionskraft de skapar för kompetens, inflyttare och besökare.

Näringslivets organisationer kan understödja förändringen genom att:

Lyfta Lidköpings styrkor sett till branschbredd och livskvalitet i rekryteringsannonser och annan kommunikation, för att tydliggöra våra styrkor som boendeort för både sökanden och medflyttare.

Möjliggöra för Lidköpings unga att stanna kvar, eller återvända efter sina studier på annan ort.

Tillsammans kan vi åstadkomma:

Ett platsvarumärke för Lidköping som både boendeort och besöksdestination genom gemensamt arbete med stadskärnan, det sjönära läget, utbudet av kultur och fritidsaktiviteter, landsbygdsutveckling etc.

4.3.3 Kompetensförsörjning

Tillgången till arbetskraft med rätt kompetens är en stor utmaning för såväl organisationer i Lidköping som i Skaraborg som helhet. För att möta de omställningar som både kommun och näringsliv står inför kopplat till såväl hållbarhet som konkurrenskraft, och för att dra nytta av de styrkor Lidköping har i nyindustrialiseringens tid så måste det finnas tillgång till rätt kompetens. Det ställer krav på oss i att både fortsätta locka till oss nya invånare och arbetstagare, men också i att tillsammans tydliggöra att det livslånga lärandet är en nödvändighet för såväl organisationer som individer.

Utbildningsnivån och andelen med fullföljda studier bland invånarna behöver fortsätta att öka, samtidigt som de utbildningar som erbjuds i och runt Lidköping behöver vara anpassade för näringslivets och omställningens behov. Att möjliggöra för studier på distans kommer även att vara av stor vikt för att kunna kombinera individens utveckling med såväl arbetsliv som livskvalitet.

Campus Västra Skaraborg blir ett viktigt verktyg via sin bredd i verksamheten. Via Campus har Lidköping tillgång till kommunal vuxenutbildning samt uppdragsutbildningar och kompetensutveckling för offentlig verksamhet och näringsliv inom samverkansområdet. Verksamheten omfattar även yrkeshögskoleutbildningar och högskole- /universitetsutbildningar som kan sökas rikstäckande.

Lidköpings kommun kommer 2022 - 2024 att ta ansvar för att:

Utöka dialog och gemensam planering med både näringsliv och högskolor för att gymnasieskola och Campus Västra Skaraborg ska erbjuda och särskilt marknadsföra utbildningar där kompetensbehov finns nu och i framtiden.

Redan från förskole- och grundskolenivå samarbeta med näringslivet i synliggörandet av olika yrken och branscher.

Bjuda in näringslivet till kommunorganisationens egna kompetenssatsningar, inom områden som digitalisering, hållbarhet, cirkulära affärsmodeller, industriell symbios etc.

Näringslivets organisationer kan understödja förändringen genom att:

I samarbete och dialog med kommunorganisationen bistå i arbetet med kompetensförsörjning genom deltagande i utbildningsinsatser, mottagande av prao-deltagare och praktikanter, deltagande i skolevenemang, mentorskapsprogram, dialoger om lönenivåer etc.

Tillsammans kan vi åstadkomma:

Ett samarbete med närliggande högskolor, ett livslångt lärande och en rörlig arbetsmarknad som möter kommande stora omställningar i samhället och arbetslivet.

4.3.4 Inkluderande klimat

Snabbrörligheten i samhället tillsammans med omställningsbehoven som både kommunorganisationen och näringslivet står inför kräver både nya sätt att samarbeta och innovera organisationer emellan, men även att alla människor ges möjlighet att nyttja sin fulla potential och vara en del av samhällsutvecklingen.

Utvecklingen med en inkluderande kommunorganisation som ser sitt uppdrag i att förenkla invånarnas och företagens vardag behöver fortsätta. Samtidigt behöver företag och invånare se sina roller i att Lidköping som helhet utvecklas mot vision och långsiktiga mål, och initiativ som går i denna riktning behöver välkomnas och förenklas av kommunorganisationen. En likvärdig service och ett likvärdigt bemötande oavsett bransch och storlek på företag är en viktig grundbult i arbetet

med att utveckla kommunen och näringslivet. Digitalisering kan hjälpa kommunorganisationen att bättre möta invånarnas och näringslivets behov av sammanhållen och lättillgänglig service.

Med det stora antal nyinflyttade som 2030-målet om 45 000 invånare innebär kommande år behöver kommunorganisation och näringsliv gemensamt bygga strukturer för att välkomna och inkludera de som flyttar hit, och låta dem bli en del av det sociala sammanhang och det entreprenörskap som är två av Lidköpings tydligaste styrkor.

Lidköpings kommun kommer 2022 – 2024 att ta ansvar för att:

Förenkla delaktighet, engagemang och initiativ från näringslivet genom att se över interna arbetssätt med fokus på att öka kunskapsdelning och minska stuprörsbeteenden.

Införa en digital funktion som syftar till att vägleda befintliga och nya företag och entreprenörer på ett serviceinriktat, likvärdigt och effektivt sätt.

Näringslivets organisationer kan understödja förändringen genom att:

I samarbete och dialog med kommunorganisationen möjliggöra för grupper och individer som riskerar att hamna utanför samhällsutvecklingen att få praktikplatser, språkträning, arbetsträning och anställningar.

Tillsammans kan vi åstadkomma:

Ett välkomnande och inkluderande Lidköping genom gemensamma välkomsthälsningar och evenemang för nyinflyttade tillsammans med föreningslivet.

4.3.5 Infrastruktur och tillgänglighet

Framtidens infrastruktur och tillgänglighet bygger på såväl regional som lokal nivå på hållbara mobilitetslösningar, transporteffektivitet och på att hitta nya sätt att tillgängliggöra arbete, studier, kulturupplevelser etc. De regionala kraftsamlingarna kopplade till elektrifiering och digitalisering är viktiga även för Lidköpings utveckling, med särskild koppling mot vårt långsiktiga mål om jobb inom räckhåll. Viktigt för oss är även att fortsätta nyttja och utveckla vår styrka kopplat till vår bredd av infrastruktur i form av hamn, järnväg, flygplats och bredband.

Kombinationen av snabb teknikutveckling och stora kostnader kopplat till investeringar gör att kommunorganisationen och näringslivet behöver arbeta tillsammans med helhetstänk och långsiktighet för att ta rätt beslut och använda våra gemensamma resurser på bästa sätt. Det blir även viktigt att kommunorganisationen och näringslivet finner gemensamma vägar för att göra vår röst hörd på såväl regional som nationell nivå i frågor kopplade till infrastruktur och kollektivtrafik.

Lidköpings kommun kommer 2022 – 2024 att ta ansvar för att:

Arbeta långsiktigt, helhetstänkande och transparent i tidiga dialoger med näringslivet i frågor kopplade till infrastruktur, mobilitet och elförsörjning.

Utveckla Lidköping som gå- och cykelkommun på ett sätt som kopplar ihop hållbarhet, folkhälsa, livsmiljö, tillgänglighet och besöksnäring.

Näringslivets organisationer kan understödja förändringen genom att:

I samarbete och dialog med kommunorganisationen stötta en hållbar omställning genom sådant som egen laddinfrastruktur, egen elförsörjning, delningstjänster, förenkling/ subventionering av kollektivt resande etc.

Tillsammans kan vi åstadkomma:

En stark röst på regional nivå för att bibehålla och utveckla kollektivtrafik och andra former av hållbar mobilitet.

4.3.6 Mark och fysisk planering

Kombinationen av kommunens långsiktiga mål kopplat till befolkningstillväxt, fördubblat antal besökare och jobb inom räckhåll ställer höga krav på en hållbar och nytänkande markanvändning och på nya sätt att samverka inom fysisk planering. Arbetet behöver dessutom präglas av hållbarhet och sträva mot att uppnå de regionala målen om robusthet och fossiloberoende, till exempel genom att säkerställa ett kommunövergripande systematiskt arbete med klimatanpassning.

Tydlighet blir ett viktigt ledord, i allt från regelverk och arbetsprocesser till de möjligheter och begränsningar som kommunorganisationen har gällande att underlätta för invånare och näringsliv.

Genom tidiga dialoger och transparenta arbetssätt möjliggörs en långsiktig planering för både kommun och näringsliv. Samtidigt ökar sannolikheten för att de beslut som tas genomförs och får tänkt effekt.

Lidköpings kommun kommer 2022 – 2024 att ta ansvar för att:

Arbeta serviceinriktat med tydliga, transparenta och effektiva processer för att förenkla utvecklingsinitiativ, och möjliggöra upplevelsen av rättssäkerhet, tillit och förtroende från både näringsidkare och invånare

Tänka och arbeta nytt i utveckling av både mark och lokaler för att på så sätt skapa miljöer där både nystartade och etablerade företag har potential att växa.

Näringslivets organisationer kan understödja förändringen genom att:

I samarbete och dialog med kommunorganisationen öka sin kunskapsnivå inom gällande regelverk och tillvägagångssätt, och uppmärksamma kommunens tjänstepersoner när något är otydligt eller svårarbetat.

Tillsammans kan vi åstadkomma:

En långsiktig och förutsägbar planeringsprocess som möjliggör för både företag och människor att välja Lidköping som sin långsiktiga hemvist.

5 Referenslista

- Lidköpings vision och strategiska mål: [Vision och varumärke - Lidköpings kommun \(lidkoping.se\)](https://www.lidkoping.se)
- Regions Västra Götalands vision "Det goda livet" och Regional Utvecklingsstrategi (RUS) 2021- 2030: [Aktuella regionala styrdokument - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se)
- Befolkningsfakta Västra Götaland: [Befolkningsstruktur - Regionfakta](https://www.vgregion.se)
- Befolkningsprognos Västra Götaland: [Befolkningsprognos - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se)
- Fakta om utbildningsnivå: [Utbildningsnivån i Sverige \(scb.se\)](https://www.scb.se)
- Fakta och prognoser om sysselsättning: [Analyser och prognoser - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](https://www.arbetsformedlingen.se)
- Fakta och prognos om konjunkturläge Västra Götaland: [Konjunkturläget - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se) samt [Konjunkturläget - Konjunkturinstitutet](https://www.konjunkturlaget.se)
- Resandeutveckling Västra Götaland: [Trafik och infrastruktur - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se)
- Skaraborg som nätverksstad: [Vitbok KomILand.pdf \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se)
- Resursbaser Skaraborg: [Resursbaser och kärnkompetenser i Skaraborgs regionala ekonomi \(2017\) \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se)
- Arbetsmarknadsregionen Skaraborg: [Investera & Etablera | Business Region Skaraborg](https://www.businessregionskaraborg.se)
- Fakta om Lidköping: [Fakta om Lidköping - Lidköpings kommun \(lidkoping.se\)](https://www.lidkoping.se)
- Ekonomiska fakta, Lidköpings kommun: Rapporter (2021) från UC Webelect och Bisnis Analys
- Scandinavian Trade Triangle: Näringslivet i Lidköping
- Lidköping kommuns hållbarhetsprogram: [Hållbarhetsprogram för Lidköpings kommun 2022-2030.pdf](https://www.lidkoping.se)
- Lidköping kommuns fördjupande översiktsplan (FÖP): [Stadsutvecklingsplanen - Lidköpings kommun \(lidkoping.se\)](https://www.lidkoping.se)
- Lidköping kommuns digitaliseringsprogram: [Digitaliseringsprogram.indd \(lidkoping.se\)](https://www.lidkoping.se)
- Delregional strategi (DRUS) Skaraborg (antas våren 2022): [Tillväxt- och utvecklingsstrategi \(skaraborg.se\)](https://www.skaraborg.se)
- Medborgarundersökning och Näringslivsundersökningen Insikt, Lidköping: [Jämföraren - Kolada](https://www.lidkoping.se)
- Befolkningsprognos Lidköping: [Prognos2021.pdf \(lidkoping.se\)](https://www.lidkoping.se)
- Bostadsmarknadsanalys Lidköping: [Bostadsmarknadsanalys Lidköping \(lidkoping.se\)](https://www.lidkoping.se)
- Svenskt Näringslivs ranking Företagsklimat: [Foretagsklimat.se](https://www.foretagsklimat.se)